

ORGANULU

LUMINAREI.

Gazeta Beserecésca, Politica, e literaria.

Cu pre Gratiosa invoientiã.

Sambata

Nr. XXIV.

14 Juniu. 1847

CLUSIU 17,18 jun. st. n. In Sied. dietale LX si LXI, se tractã intrebarca rescumparei de totu. Resultatulu desbateriloru in aceste doua dile fũ cã § 1 dein proiectulu unui deputatu a Hunedorei, carele asia sunã: „ In poterea articuluu acestuia de lege, totu colonulu carele in 12 ani, elu au parentii lui au portatu greutatile urbariale, spre castigarea subtu ori ce titlu si posiederea mosieloru urbariale folosite de densulu, seau a indetoririloru si numai singuratece impreunate cu acelea, tote acele facultati legiuite se dau, suptu carele nobilii potu se le castige si se le tienã dela proprietarii liberi de a despune; de sine intieleguenduse, cum ca dreptulu dupa fratia de sange de a pote recastigã va remanã si de aci inainte ne vetematu,“ dupa mai multe proiectate pareri si scimbãri, cu 65 voturi in contrã a 64 se modificã dupa proiectarea Dlui K. D. maiestru judecãtorescu in formã urmatoria: „ Colonii, carii seau ei, seau parentii de 12 ani sunt cetatiani ai acestii patrii, au dreptulu, despre tienuturile urbariale folosite de ei seau despre indetorentiele singuratece impreunate cu acelea de a se togmã in ori ce modru cu domnulu pamentescu si de ale posiedã.

Clusiu, 7: 19 jun. Sied. LXII, dupa cetirea protocolulu siedentiei mai deinainte si unele vorbiri tienute dein cautarea acestuia, Exc. Sa presidente ceti § 2lea in materiã rescumparei de totu, carele se adoptã de Statu cu pucina modificare intru acesta forma: „ Togmelile pe acestu dreptu facunde trebue totu de a unã a se face inaintea personeloru ce au crediamentu, si numai atunci au potere oblegatoria, candu acea togmela aretanduse judecatoriei urbariale comitatesci, acestã cercetãndu, cã ore conditiunile prein § 4lea al acestui art. de lege cerute spre legalitatea togmelei implinitu-s'au, adeca: cã ore acelea urmat'au de buna voiã partiloru, tote specialitatile detorieloru si indetoririloru seau in bani seau ori de ce soarte se fia, precum si catatimea sumei stipulate pentru rescumparare, la tempulu platirei platitu-s'au afara de tota indoiela, le va tramite adunãrei generale spre ale publicã, de unde dupa ce se voru publicã, ori lise va contradice ori nu, la tota templarea, impreuna cu tote datele attingãtorie acestu obiectu se voru tramite la Guberniu, pentru cã se pota preveghia spre tienerea intrega afundamentulu dãrei publice. Dein care cautare, de cumva Guberniulu aru avã ceva

bagari de same, pre acelea leva tramite in giosu la comitãtu seau spre luminarea lucrulu, seau de nu se ar aflã vre o contradicere, spre a luã togmela la esecutiune, er' comitatulu pre aceste le va insemnã pre largu intru un protocolu anumitu spre acestu scopu si le va pune in lucrare.“

Dupa aceea Exc. Sa presidentele provocã pre SS. si OO. a se suatui asupr'a principiiloru adresei comitive la articlii de urbariu er' resultatulu acestoru suatuiuri l'enunciã in acestã forma: cumca SS. si OO. numai atunci se voru suatui despre principiale adresei, candu redactiunea articiloru de lege urbariari va fi asediata. Dupa care Exc. Sa provocã pre D. maiestru judecãtorescu K. D., ca redactiunea articiloru de lege urbariali catu mai curundu se o aduca in susu; la care provocatulu maiestru apromise implinirea acestei provocari a Exc. sale in 7 — 10 dile. Pan'atunci Exc. Sa propuse spre desbatere articulu de lege pentru alegerea deregatoriloru publici.

Inscientiatoriulu unguurescu dein Clusiu nr. 256, p. 378 publica acea infioratoria scire dein Comit. Solnoculu de midioclu, cum ca preutulu rom. dein Zalha in 2 jun. st. n. ar fi taiatu bucati pre un teneru deregatoriu de curte B. S. cu securea, pentru care l'au prinsu, legatu si tramisu la loculu de scaunu a Comitatu-lui. Fapt'a e crancena si infioratoria ori dein ce cauza se se traga, si nu este omu care se nu semtia cu adunca durere o fara de lege asia cumplita si inca de mana de preotu. Ci o inscientiare privata dein mana credentiosa ne asecurãza, cumca ucigatoriulu de mai multi (13) ani au fostu ne bunu, si arare ori cu restempuri de totu lumineose; care noi inca amu dori se fia fostu adeveratu.

PRINCIPATELE ROMANESCI.

Scirile dein Tier'a rom. si Moldova incredentiãza de celu mai bunu secerisiu intr'ambe principatele.

BUCURESCI. Dupa un conclusu a magistratulu cetatei intaritu de Mari'a Sa Principele domnitoriu, spre regularea cailoru si securizarea asupr'a foculu intru edificarea partiloru arse, totu terenulu Capitalei se va impartu in 3 clase. In clasa I, numai de catu tote locuentiele si alte edificii voru trebui a fi murate, cu tiegle au pleu de fieru acoperite, cu hornuri solide si pareti de focu de catra vecini. Galeriele si balconele trebuesefia de fieru, si

ingradirea Curtiloru de fieru au de muru. De aci la nimene nu va fi ertatu asi direge coperisiulu cu sindile au ingreditur'a cu scanduri. Depositoriuri de lemne nu voru fi suferite intra acésta linia, si cele ce se afla astadi, pan' intru un anu voru trebui a se desiertá Nimerui vafi ertatu intra acestu cuprinsu a tiené pulbere puciosa. Faurariile de fieru, arame, si de lacatari, precum si berariile, vinarsariile si depositoriile loru de totuse voru departá de aici, ér' ospetariloru nu va fi ertatu a tiené in eclarele loru decatu cate doue-trei buti de vinarsu. Aste fabrice nu voru poté fi suferite de catu intru a 3 clase, dupa o constructiune ce anume lise va aretá.

In clasa II se potu edificá locuentiele si de in lemnu seau nuele, ei asia catu lemnulu se fia de totu imbracatu cu muru. Aici se voru suferi faurariile, berariile si depositele de lemne, precum si coperisiile de sindila, si ingraditurile cu scanduri voru poté ase direge. Ci la totu ce se va face de nou, voru trebui ase pazi cele prescrise pentru linia'a clasei antaie.

In clasa III, se voru suferi coperisiile cu sindile, si altele ce nusu ertate in clasele deinainte.

A N G L I A.

Jurnalulu Daily News refuteza scirile in-tristatorie, ce incepusera ase lati, cumca pomele de pamentu (crumpe) si in estu tempu ar fi sese strice in Irlandia. Elu serie I jun. dein Dublin: Infricarea ce sternira scirile superatorie latite despre stricarea pomeloru de pamentu se imprastia Adeveratu, cá luara aminte unele simptome de stricare, ci numai in unele districturi, frundiele se vediura intru un tempu asi pierde faci'a, ci asta parere disparu numai de catu suptu influentia atmosferica. Jurnalule ce sosescu de catra amiédiadi si miedia-nopte graescu de o stare pre multiemitoria a pomeloru de pamentu, ci nu e de ase increde inca detotu, pentru ca se pote ca in luna venitoria se vina bol'a; in 1846 se incepú cu 6 septamani mai curundu decatu in 1845, si este de ase teme ca dupa analogia se nu se incepa in-estu tempu cu capetulu lui juniu.

Dupa scrisorile dein Italia, cadavrulu lui O'connell numai catra capetulu lui Juliu va se sosesca la Dublinu. Elu mori, dupa mesur'a anglesca, nu avutu, ci nu seseie inca catu ar avé depusu in fundurile publice. Fiulu lui celu mai mare Mauriciu eredéza scaunulu familiei Darrynane in Comitatu-lu Kerry; celu mai teneru se asemná un legatu de 5000 p. st. (ca la 50,000 fl. c. m.) ér' lui Morgan O'connell, care eintru o deregatoria cu multu venitulu la o curte judecatorésca, nu is'a lasatu nemi-cu in testamentu. Insocirea de Repeal intru o adunare straordinaria in 14: 26 maiu asiediá o adresa de intristare catra poporulu Irlandiei.

F R A N C I A.

Monitoriulu Algírianu anuncia in numerulu de 30 maiu a. c. -- dein deregatoria, cum ca Marescalculu Bugeaud (L. Bújó) numai ce se lasá de gubernatori'a Algíriei. Jurnalulu pre-atinsu cuprinde urmatoriele: Tienutulu Cabiliei intrá supru domnirea nostra. Marescalculu Bugeaud o amblá crucisi-curmedisi de done ori, o impreuná cu Bugi'a, si investí pre mai multi capitani cu rangulu celu avura pan' acum. Tienutulu acesta e

unulu dein cele mai avute, mai lucratorie, mai impoporate dein Algiria; si singuru, care dupa o intindere mai insemnata remasése neaternatoriu. Launtrulu e liniscitu. Asia intr' acestu momentu, dela fruntea Marocului pana la cea dela Tunis, dela marea mediterania pana la marea de arina, autoritatea francésca domnesce necontradisa into-ta Algiria. Marescalculu Bugeaud se întorce in Francia. Elu rogá pre ministrulu bataliei se bine voiésca a despune despre implenirea locului lui. Gubernatori'a lui, plina de fapte tienatorie de istoria, trecu preste siesa ani. Plecareai va fi in 5 juniu. — Marescalculu indreptá intru acceasi di, 30 maiu, catra officiarii, suptu-officiarii, si ostasii armatei Africee al seu Remásu — bunu, in care togma la inceputu dechiára, cum ca sa netate asi alte motive poteroze l' indetorira a rogá pre Rege ca sei dé un succesoriu; cum ca M. Sa nui va denegá repausulu, cei deveni neaparatu, si ca asteptandu accea decisiune va se sa folosesca cu accea facultate de a absentá ce ise deduse inca de multu tempu; altu remasu-bunu indreptá catra poporatiunea civile si colonii dein Algiria, asemenea si catra marina, in care insemná pre largu partea ce luara marinarii in lucrarile si sucesurile ostei Africee.

Camar'a Deputatiloru togma acum'a (10 jun. st. n.) e ocupata cu desbateri generarie asupr'a trebiloru Algíriei.

Totu acel'asi monitoriu, dein 5 Jun. serie, cum ca in 7 jun. amiédia-di sosi in portulu Algíriei escadr'a de suptu comand'a principelui de Joinville, si cá se crede, cumca principele va stationá mai multu tempu inaintea Algíriei.

G R E C I A.

Jurnalulu Times ascuréza, cum ca diferentia intre Grecia si Turcia prein intrevenirea Austriei se va complaná, si prein acest'a mai tota ingrigiarea mai incolo intru astu obiectu se incéta.

ANCONA, 18: 30 maiu. Dupa sciri dein Constantinopoli, Divanulu erá prea amaritu, cá Grecia nu ia facutu neci cea mai mica comunicatiune despre cerut'a midiu-locire a Austriei. Ci dupa tota indignarea portei dein asta laturu, se afla unele semne nensielatorie despre impaciuirea catu mai curundu in urmatoriele circumstari. Antaiu in forte reua umore alui Sir. E. Lyons neimpacatului asupr'a guberniului de acum grecescu, legatu anglescu, cela cuprinse de un tempu in coce, si care arata cá nu ise voru impleni doritele planuri. Asta rea umore se intinde pan' acolo, catu elu intru un tonu neci cum facaritusi descoperi adeveratulu doru de a fi chiamatu inapoi dein Atena (Amen! voru dice grecii). Mai incolo lapedarea de totu a planuriloru ce avusera cu Calergi, care ca un revolutiaru a Greciei condusu de anti-Coletisti se aflá in insula Zante (vechia Zacynthos), stremtoritu de creditorii cei amenitia cu sequestrare si esecutiune, fara de a aflá rea insielatulu neci cea mai mica ajutorentia de la patrónisi. In urma cercustarea, cá Cabinetulu rusescu, macar' ca preste totu nu aprohéza fapt'a guberniului grecescu, totusi déde Portei suatulu se lucre cu astemperu, si sesi modifice ultimatulu transmisu Greciei, si mai alesu invita cu totu de adinsulu, ca diferentia se se asiedie catu mai curundu.

CONSTANTINOPOLI, 14: 16 maiu. Port'a inea totu temporiza, si neci macar' o mesura stremtoritoria nu cutezà a realizà de in cate amenitià. Sedice, ca Reis-effendi intru o conferentia de eri ce avù cu diplomatii straini se dechiarà, cà e determinatu a remané in statu quo, pan' voru se aiba sciri despre proiectele Cabinetului intremediutoriu. Tote facu a crede, cà complanarea de plinu nu e departe.

I T A L I A.

ROMA, 13; 25 maiu. Cardinalele Micara, Decanulu Colegiului sacru, unulu dein cei ce avura cea mai multa probabilitate de a urmà pre scaunulu lui Gregoriu XVI, mori eri la 5 ore de séra in etate de 72 ani. Acestu Cardinale erà pre-populariu, atatu dein caus'a portariloru lui simple catu si dein a vietiei lui austere; elu se areta totu deaun'a inimicu unui Ordu poterosu monasticu si abuseru guherniului trecutu. Incasi aducu aminte de discursulu celu pronucià in anulu trecutu candu cu cea de antaiu adunare a Colegiului cardinalitiu dupa mortea lui Gregoriu XVI, si in care demustra necesitatea de a adoptà o sistema de reforme intru administrarea civile si beserecésca. Avera lasata sue la 100,000 scudi (taleri) romani, dein carii lasà caseloru de asilu 40 de mii, unele legaturi amiciloru si domesticiloru, si ce intrece unui nepotu al seu ce se afla intre prelati. Poporulu se prapàra a astà in massa la inmormentarei, ce va avé locu poi-mané joi.

Roma, 10: 22 maiu. Guherniulu pontificiù urméza necurmatu pre calea imbunatatiriloru. Un circulariu a cardinalelui Secretariu de statu Gizzi, de in 12 ale acestia se publicà numai acum, a caruia scopu e a calcà usur'a, acestu reu ce rode societatea romana.—S. Parinte se resolvi a creà un Ordu pentru merite, carele va fi restatorirea celu fundatu de Piu IV; statutele sunt susrise, si diua publicarei desipta pe 16 juniu, aniversari'a inaltiarei lui Piu IX pre tronulu pontifical. Calaretii acestui ordu voru portà numele de Piésti.—Noutatile dein provincii preste totu sunt favorose. Dein tempu in tempu se mai aude a-deveratu vorbinduse de câte o navalire de nopte seau cate o ucidere, ci care nu sunt de catu fapte singuratece, ce neci cum nu provinu dein inviersiunari politice Nemesurat'a majoritate a poporului intorce cu incredentiare ochii catra S. Parinte, dela care astepta stergerea abuseriloru in-vechite. Entusiasmulu catra insulu cuprinse pan' si pe Israeliti, carii in semtirile luminate si in mesurile S. lui Parente vedu o garantia asuprà spiritului reimpingatoriu si nesuferitoriu, a caruia ei pan' acum erà victime. Acesta sistema, nu va fi ore mai togmita spe a face proseliti de catu urgisirea si persecutiunile?—(Adeveratu, Diariulu de Roma de curundu anuncia crestinierea a trei israeliti si botezarea loru prein S. Sa in Roma.)

P E N I N S U L A P I R E N E A.

In 9: 21 maiu se redase in London un protocolu intre cele patru poteri confederate spre a pune capetu turburariloru civile in Portugalia. Dupa acestu protocolu plenipotentiarii Spaniei, Franciei si Angliei se indetorescu cum ca poteri-

le navale ale guhernieloru loru, ce se afla acum la marginea Portugaliei voru luà parte numai de catu cu poteri navale a M. Sale prea credencio-se la tota lucrarea ce se va judecà de lipse au bine intogmita de catra comandantii acestoru poteri combinate spre ajungere la scopulu acestui actu comune; ér' plenipotentiarulu Spaniei preste aceea se indetoresce, cum ca un corpu de osti, a caror'a numeru se va determinà prein guherniele Spaniei si Portugaliei, va intrà in Portugalia, cu scopu de a colucrà cu trupele M. Sale pre credenciose, si cum ca acele trupe voru desiertà teritoriulu Portugaliei in restempulu de dó-ua luni dupa intrare, seau catu mai curundu se va impleni obiectulu tramiteri loru.

In urm'a acestoru intielegeri Heraldó (o foia politica dein Madrid) dein 15: 27 anucià, ca brigadariulu Ortega plecà dein Madrid in capulu a trei batalione de venatori, caror'a voru urmà alte trei, o parte dein regimentulu de calaria a Mariei-Christine si o bataria de artilaria, ce voru formà rezerv'a armatei tramitiende in Portugalia. Se pare, ca pre candu generariulu Manuel Concha se va indreptà cu corpulu principal catra Oporto, o divisiune de trupe ispane adunate in Galecia va strabate de catra média-nopte in Portugalia si va ocupà tota provincia Entre-Douro- et Minho.

—Monitoriulu Parisianu dein 8 jun. sér'a contiehe urmatoriele: corespondentie oficiose dein Lisboa cu datu 2 jun. anucia, ca guherniulu ispanicu se inscientià, cum ca Comitele das Antas, unulu deintre capetele insurectiunei, fù prinsu in bataia impreuna cu doua au trei mii de omeni, si cum ca tota proprietate Juntei revolutionarie cadiù in manule escadrei ce imprésura Oporto.

MADRID, 3 jun. st. n. Éri sér'a, regin'a cuprinse intru o audientia particularia pre noulu delegatu pontificiù, D. Brunelli archiepiscopulu titulariu de Tesalonica. Cuprihdereai fù dein cele mai afectuose. Regin'a se indemná a sarutà ànelulu prelatului, silu puse a siedé lenga sine. D. Brunelli déde reginei o scrisoria dela S. Sa, si la marturisitu bucuri'a ce semti trecundu prein provincie Spaniei si vedendu pietatea poporime. M. Sa respunse intarindu bun'a impresiune ce semti archiepiscopulu ajungundu in Peninsula.

B L A S I U L U.

I.

Blasiulu e unulu deintre acele pucine locuri istorice, carele de si mice dupa intenderea loru in spatiu, se paru afi destinate a jocà o rola insemnata in istoria poporeloru. Celu pucinu, loculu Blasiulu in istoria, istoria romaniloru mai alesu a transilvaniloru uniti e mai semnatu de catu se se pota candava trece cu vederea. Un'a deintre cele mai cercate si placute residentie a principiloru Transilvaniei ore candu, de un seclu incoce se fece residentia Episcopiloru uniti, cu institutori de invetiatura, dupa cum n'au mai avutu pan' acum romanii transilvani, cu barbati ca Klain, Sinkai, Major, a caror'a nume literariu se fece nemuritoriu in istoria literaturii rom.; cu Episcopi ca altu Klain, Aaron, altu Major, si Bobu, a caror'a amore, zelu si fapte spre redicarea popo-

rului romanu intru acést'a provincia nu se au trecut de ale neci unui altu erou in istoria altoru genti. Patri'a nascerei bunului si marelui protegatoriu a literaturii rom. a Episcopului Oradiei mare Sam. Vulcanu, cai deduse si mai inainte un altu prea mare pastoriu sufletescu, educatu in sinulu seu pre Ignatiu Darabantu. Ata-tea suveniri pretiuose animei romaniloru, legate de acestu locu fara de pretiu la aretare, ceriulu lui celu blandu si sanetosu, posetiunea romantica, bunetatea pamentului lui dein tota cantarea, destépta afara de indoela un interesu cu multu mai mare, de catu se nu credemu, cà unele trasuri istorico-topografice spre incunoscerea acestui locu voru meritá tota luarea a minte a lectoriloru nostri.

Cea mai vechia scire despre Blasiu este dein seclulu XIII. Elu inse pre atunci nu portá numele de adi, ce precum vomu vedé ise dede mai tardiu, ci se numea dupa numele posesoriului seu Vill'a lui Herbordu (Villa Herboldi) fiulu lui Ost, carele fusese Vaivoda Transilvaniei pe la 1266 si 1267.

Stefanu V. se au celu tineru, ca ducele Transilvaniei dede acestu pamentu si vila, impreuna cu Semcielulu (Zanchalteluky) mai antaiu lui Te-el fului lui Ebl de Brassu, ci dupa aceea vendiendulu acest'a cumnatului seu Comitelui Chyel au Chel fiulu lui Erwyn de Kelnuk (Calnicu), regele intari acést'a vendiare pentru Chyel si erediu lui prein o Diploma deina. 1271, care vedio in Supplementu.

Despre acestu Comite, feciorii lui: Daniil si Solomon, si nepotii lui avemu urme istorice pan' la a. 1345, dein care aflamu cà acést'a familia, ce urmandu cumpará Cutulu, si Soteleculu, se aflá in mai buna stare, de catu se fia alienatu Blasiulu si apertinentiele lui.

Ci dela a. 1345, pana catra a. 1393 nu mai aflamu urm'a cine se fie tienutu acestu pamentu.

Ér' la a. 1395 aflamu, ca Blasiu Cserei de N. Barot pentru meritele cesi castigá in bataile asupr'a turciloru in Sirmiu si la Nicopoli, afara de nóua insemne nobilitare si de trei opide dein Sirmiu, fú donatu de Sigismundu imperatulu si cu dominiulu Blasiului, ce pre atunci stá dein 13 sate de in pregiuru. Catu tempu a fostu Blasiu Cserei in posesiunea acestui dominiu nu scimu, ei atat'a nise pare aproape de adeveru, cum ca numele de acum al Blasiului se luá dela acestu domnu al lui, dupa ce mainainte se au pentru pucinetatea locuitoriloru, se au pentru ca mai multu erá numai un Castelu domnescu, nu avea nume, se au numai numele de villa lui Herbord. Vedi Szegeedi in ist. lui Bela IV p. 333, si dupa densulu Benkö Trans. T. II, p. 235 si 442.

La a. 1537 Blasiulu cu dominiulu acest'a erá in manule lui Georgiu Bagdi, carele la acestu anu edificá si curi'a de aci, precum arata piétr'a de asupr'a portei dein giosu, ce pana astadi sta, si pre care se cetescu urmatoriele in limb'a latinesca:

HANC DOMVM FECIT E
DIFICARE GEORGIUS BAGDI
FIDE TERMINAVIT EAM POST
CHRISTI NATIVITATEM AN
NO MDXXXV TEMP

ORE MAGNE FAMIS CVM
AGRICOLA SVVM FACIE
BAT CAVLVVM TRIT
ICI FLORENIS QVATVOR
VEL CITRA HOC OPVS FECIT
STEPHANVS LAPI DE TASAD.

Alta inscriptiune se vedea pan' in anii mai de incoce in sal'a cea mare de asupra usiei: GEORGIUS BAGDI FECIT, de asupra caria stá un portretu micu, vechiu, rotundu in rame, alui Gregoriu XIII papa, ce pre atunci vietiniá. Remas'au fostu acestu portretu, ca si al Cardinalelui Baroniu in dreptulu lui facia, dein dilele lui G. Bagdi, fara de ale fi lapedatu de acolo principii calvinesci ce au locuitu in acestu castelu, ori mai tardiu s'au pusu acolo, nu sciu. Coincidenti'a tempului si form'a de afara a portreteloru inse facu a crede, cà ele fura asiediate de insusi Bagdi acolo, si ca principii calvinesci nusi intinsera fanaticismulu pan' la lapedarea acestoru remasitie antice.

Famili'a lui Bagdi posidea acést'a curia si la a. 1597, candu Sigismundu Bathori cu litere donatarie dein A. Julia 4 Jan. anului acestui intari de nou pre Stefanu Bagdi si sororile lui Margarita si Christina, fiulu si fiele lui G. Bagdi intru posesiunea Curiei si apertinentieloru ei, cu dreptu de succesiune atatu dein sexulu barbatescu catu si dein celu femeiescu.

Murindu Stefanu Bagdi fara sementia, Consiliariulu Paulu Örvendi la a. 1606 impetrá acestu dominiu dela principele Stefanu Bocskai pentru sine si sucesorii barbatesci in perpetuu, ér' pentru sexulu femeiescu cu dreptu de al rescumperá cu 12 mii fl. ung. Literele statutorie sunt date dein 15 Nov. anului de mai susu.

Ci Paulu Örvendi ne avendu princi, la a. 1609, testá Blasiulu cu totu dominiulu muierei sale Catarina Debreczeni si fratiiloru ei mai de aproape se au fratelului seu Joane Kovács de Örvendu suptu aceea si legatura de 12,000 fl. ung. Care testamentu apoi Principele Gabriel Bathori lu-confirmá intru acelasi anu 25 apr., si legatarii se introdusera in dominiu, nu fara contradicere.

La 1610 Blasiulu cu totu dominiulu trecu in man'a lui Stefanu Kakoni, carelelu dobendise suptu titlu de donatiune dela Principele G. Bathori, pentru sine si erediu sei, contradicendu unii deintre legatarii lui P. Örvendi.

Suptu principatulu lui Bethlen Gabor, Blasiulu se pare ase fi tienutu de famili'a Betlencesiloru, nu numai pentru ca acestu principe in frumsetia castelulu Blasiului cu muri straluciti, ci si pentru ca mai tardiu Petru Betlen fiulu principelui Stefanu Betlen si-formá dreptu la acestu castelu si dominiu, precum numai de catu vomu vedé.

Pretiulu bucateloru,

In piatiulu Blasiului, Joi 12 Jun. in c. m.

Grau curatu, 1 fl. 34.	xr.	mestecatu 1 fl. 20	xr
Secara, — — — 59	xr.	Cucuruзу	54 —
Alacu — — — 36	xr.	Ovesu	— 40 xr

S U P L E M E N T U.

ICONA CRESTINULUI.

(Urmare)

In giurulu familiei Crestinulu e angereu bine-cuventatoriu: onoratu si amatu, yearsa bucurii spre toti, cei ce stau cu densulu in cuminecaciune, Cu elu alaturca fiacare lucra bucurosu; seduleta-tea invia prein a lui esemplu, si subtu conducerei cresce fructulu lucrarei prein pastrare intielépta. Sociali fedele, ferice prein cuscienti'a amarei lui, i-o remunera cu asemenea fragatime. Ca unui parente cea mai de aproape grige este, ca sese intemeie fericeirea prunciloru sei: le cultiva bucurosu anim'a, sicu vioitiune intrebuintia elu tote ocasiunile de a plantá in ei forte tempuriu frica lui Dumnedieu si placere spre totu ce e bunu, fiendu elu convinsu, cumca cladirea educatiunei ene statoria, déca nu jace ea pre fundamentulu vertutei. Intieleptiesce, fara astutia—vicienia—, rigorosu fara amaréla plenu de amore si candu pedepsesce, mulcomu si candu demanda, governa elu pre domesticii sei, si neci odatasi uita, cá l' obléga datoria strinsa, cá tote celealalte ocupatiuni se le supuna ocupatiunei aducatorie de salute. Totu deauna cu dreptate intempina elu pre sierbitorii sei, fia caruia da plat'a, si in sierbitoriu onora elu pre fratescu, care ca si densulu, are inalt'a chiamare, ca ore candu prein vertute se fia ferice. Macar cá elu dein partea providentiei aici pre pamentu e asiediatu mai susu, de catu sierbulu, totusi nu i se face tiranu. Elu pedepsesce pre facatoriu-lu de reu asia, catu nezuintia de a indreptá remane totu de auna cunoscatiosa. Celui fedele dein anima-i érta vre o bucuria nevinovata, si elu ~~insui grigesce,~~ ca prein aceea sarcin'a chiamarei lui se o facea mai usiora.

Ca un cetatianu Crestinulu nemicu nu cunosce a fi mai sublime, de catu fericeirea patriei sale. Pentru aceea se supune elu bucurosu legiloru statatorie ale tiei; asculta credentiosu de superioritate, pre care elu o crede a fi asiediatu prein providentia, si o scutesce cu sange si avere, déca potere dusmana incumeta ase sculá asuprai. Numai candu se demanda, ce a opritu Dumnedieu, incumeta densulu a aterne representatiuni modeste, si fara frica se tiene de preceptulu mai inaltu, fiendu convinsu, cá mai vertosu se cade a ascultá de Dumnedieu, de catu de omeni.

In toate reporturile ori catu de sante Crestinulu si-socotesce detorentiele, elu pentru aceea totusi nu e cinicu sparietiosu, ce fuge de omeni, si se departa dein a loru societate. Elu semte fericeirea de a fi omu, si cu placere gusta bucuriele conversarei, déca nulu chiama detorentie mai sublimi. Tragetilul in giurulu vostru: elu glumesce cu spiritu asiediatu, si lenga vinu ride impreuna cu voi; bucuri'a, vioi'a spresiunea sufletului seu i-lucesce pre frunte; elu se stempera astadi, pentru cá máne cá cetatianu si crestinu se pota merge mai intaritu la ocupatiunile chiamarei sale; numai de catra desfetarea selbatea i-remane anim'a inchisa; numai de acolo se socotesce inde-toratu ase departá, unde conversarea nu e alt'a de catu un vorbagiu elocuyente, o profesiune séca aunoru vanitati de rangu, o ingeniositate piscatoria, spre a face pre altii de risu, o desfetare a jocului, prein care se perdu tempu si bani, o batujocura nerusinata asupra fiacaruia, celu ce se a-

rata mahnitu cu angore acolo, unde ne infrenarea e de tote dilele.

Unde altii se supara dein anima, pentru cá i-apasa lipse necunoscuta, acolo Crestinulu e impacatu si ilare; elu emultiemitu cu pucinu; elu se indestulesce cu venitulul cumpetatu a industriei sale, asi ajunge bun'a fortuna prein intrigi, seau ase insinuá—viri—in grati'a celui potentiosu, o socotesce de apunere strigatoria a áneimei, spre ce se pote abate numai, celu ce dupa posesiunea ce o are, mesura pretiulu omului. Crestinulu cu conscientia fiendu fidele deregatorie pe carca o infrumsetia, si detorentieloru sale, nici o data nu se supara, déca lenga sarcin'a ocupatiuniloru l'apasa si grigile chraneci si fedeleitatea remane nere-spectata: elu pentru aceea si-afila premiul in asa anima propria. Sarcin'a arogantie, ne impacarea avarului, langedirea cufundatului in placeri, strimtori'a-lipsea-in carea cade predatoriulu, afflictiunea invidiosului, uritul ucigatoriu al lenesiului, tote acestea Crestinului sunt plage necunoscute. Cea mai propia averei este: a cunosce lipsi pucine. Anim'a nui cade neci odata candulu incungiura negurele intristarei; elu reinvia la cugetulu: celui bunu totu de auna merge bine.

In miseri'a cea mai mare vertuteci apare in lucirea cea mai frumoasa; candulu parasescu tote, in prudentia si-afila mangaere. Décai arde foculu cas'a, ghiatia bate semenaturele, prein umediéla putrediesce secerisiulu, lu-damnifica furulu, nui ambla bine maistri'a, ise impedece castigulu, luvinde amicul, in medulari i-se incuiba dureri de bola, morteci rapesce pre amatii sei: elu nu murmura; „Domnulu a datu, Domnulu a luat, dice elu, fia numele Domnului bine cuventatu! Elu imbraca liliile campului, elu chranesce puii de corbu; elu e Parentele meu si elu nu ma va lasá.“ Mania lui Dumnedieu ori catu de tare selu ajunga: elu semte lovitur'a aspra, plange si se mangaia. Ran'a implantata se sangere ori si cum, durerea usturatoria o alina balsamulu vindecatoriu, pe care in rana lu-vearsa relegiunea.

E solene or'a mortii Crestinului. Desperatu i-anuncia mediculu, cá elu se apropia de capetu: l'asculta, i-stringe man'a cu multiemita, si astépta mangaiatu desolutiunea apropiatoria. Déca impregiurii toti desperéza, si se scurgu in lacrimi: numai elu singuru nu se plange, cá ci religiunea i-dice: mortea nu ne rapesce alt'a, de catu mortalitatea, funtan'a tutuloru doririloru. Cugetulu spre morte i-erá lui conducatoriu in viatia: cum ar poté elu tremurá pre pragulu ducatoriu la santi'a repausului eternu? Spiritui nemuritoriu prein vertute in lumea acest'a s'a pregatitu spre fericeirile promese: Jesu i-erá ducatoriu pre calea salutei; cum ar poté fi déra Crestinulu consternutulu intrarea in eternitatea ferice?

Frumosa icona! Cine pote petrece lenga ea fara a nu fi atrasu la ea, si cercetandui lineamentele principali se nu le aplece spre sine? Cu durere micu e numerulu Crestiniloru, carii sémena cu asta icona; aceea inse nu trebue se ne retiena de la inmultirea acestui numeru. Calea catra viati'a eterna e deschisa prein Jesu; urmandulu nu ne potemu retaci; anim'a spre aceea se ne o radice asigurarea: Jugulu meu e dulce, sarcin'a mea usiora. O anima amatoria si fara incordari singulari pote invinge piedecele si greutatile. Ce

se face cu placere, nu reeșe anevoc. Amorea parenteșca a lui Dumnedieu are mihiuloce de a ajutură netari'a prunciloru sei. Scopulu destinarei noastre jaca macar in nemarginime: man'a inse, ce ne au insemnatu acestu scopu, are potere, de a ne radică la sine.

Noi suntem fii lui Dumnedieu: pre catu e de inaltu intielesulu, ce jace in aste cvente pucine, atatu e de tare probatiunea, ce esprimu acelea, cumca accia potemu remané.*)

*) Tractate de acestea, precum despre lume, omu, Dumnedieu, religiune, amore si amicitia, virtute si pecatu, luminare si educatiune voru urmá dein tempu in tempu, delineate totu dupa modelulu acest'a.

DIPLOMA.

Stephanus Dei gratia rex hungarie, Dalmatia, Croatia, Rame, Servie, Gallicie, Ludomerie, Cumanie, Bulgarorum rex. Universis Christi fidelibus presentes literas inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum Chyel Comes filius Eryvn de Calnuk *), et Teel filius Ebl de Brassu cognatus ejusdem grata nobis semper et laudabilia servitia in diversis expeditionibus nostris, quas suo loco et tempore nos facere oportuit, et specialiter in castro Feketeho m †) cum omni fidelitate laudabiliter impendissent, nos obmerita servitorum suorum contuleramus eidem Teel perse quandam terram seu villam Herbordi Vajvode, videlicet inter duos fluvios Keukullu, **) ubi iidem fluvii conjunguntur, adjacentem, et alteram quandam terram Zanchalteluky ***) vocatam vicinam seu contiguam terre seu ville supradicte, sed postmodum idem Teel dictas terras ex nostra permissione seu voluntate reliquit et vendidit eidem Chyel Comiti cognato suo possidendas pleno jure. Nos igitur consideratis meritoriis servitiis ipsius Chyel Comitis perdictas terras tum pro eo, quod eisdem dictus Chyel Comes ex ipsa permissione ab eodem Teel dinoscebatur comparasse, cum etiam pro eo, quod eisdem terras etiam pro servitiis ipsius Chyel Comitis prefato Teel contuleramus, sicut superius est expresum reliquimus seu dimisimus eidem Chyel Comiti et suis heredibus heredumque suorum successoribus perpetuo possidendas sine juris praejudicio alieni, cum pertinentiis et utilitatibus suis, ac sub eidem veteribus et antiquis metis sub quibus he caedem terre deguerunt. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eidem Chyel Comiti concessimus literas duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Prepositi Orodien-sis ecclesie aule nostre vice Cancelarii dilecti et fidelis nostri, anno ab incarnatione domini 1271, regni autem nostri anno secundo. ††)

*) Adi ungar. Kelnek, rom. Călnicu.

**) Adi ung. Küküllő, rom. Tirnava.

***) Adi ung. Szancsal rom. Semicielu.

†) Intru alta diploma totu de acel'a rege de in a. 1272. Feketehegy. Vedi Wagner Diplomatar. Comit. Saros. p. 286 seqq.

††) Originariulu se afla la Buda in Arch. Cam. Ung. tiparitu la Fcjer Cod. Dipl. T. V. vol. I, p. 137. De in a. IIlea esi diploma dela Wagner Anal. Scep. T. I. p. 189 seqq. dein a. 1271, ci si cea mai susu atinsa macar' dein a. 1272.

Notitie.

— Principele Achile - Murat fiulu lui Joach. Murat, vechiului rege al Neapolei, si al Carolinei Buonaparte sorei lui Napoleon, muri la Florida in America joi 3; 15 apr. in etate de 46 ani. Americanu naturalizatu, elu traia forte simplu, sisi castigase estiminlu tuturoru personeloru celu cunosceau.

— Dein aceeași familia, muri in 12 maiu la Florentia Ieronimu Monfort, fiulu celu mai mare al ex-regelui Westfaliei Ieronimu Monfort, in etate de 33 de ani.

— Se scrie dein München, că renumitul autoriu al Fragmenteloru dein oriente, Prof. Fallmayer, dupa ce mai indelungu erá langedu, é rasi va se viziteze adoua sa patria, resaritulu si clim'ai cea blanda. Amicii si veneratorii lui cei multi, ce sii castigá pretutindinea cu darea afara a Fragmenteloru speréza, cum ca dupa acésta a treia seau a patr'a calatori'a in oriente, é rasi va deschide pucinelu portufoiulu, de ora ce intr'adeveru Fragmentele nusu alta de catu fragmente singuratece dein tesaurulu acum de multi ani tenuu ascunsu.— Elu sosi la Atena, de unde se scrie cum ca de aci va se plece la 30 maiu contra Constantinopoli, si de acolo la Ierusalimu, unde mai in delungatu va se petréca.

Ad Nr. Gub. 5847.

Licitare.

In 30 si 31 Jul. st. n. a. c. se va tiené licitare in Clusiu la cas'a cetatei, spre arendarea celoru trebuentiose de chrana pentru robii tienuți in institutul corectional al tierci, dein Gherla, a macelariei si carciuneei ce se tiene de cetate, pre tre ani urmatori seau dela 1 Jan. 1848 pana la 31 Dec. 1850, celoru ce voru apromite mai multu si respective voru cere mai pucinu.

Sum'a de bani ce au a depune intreprindietori in locu de cautia, pentru cele de chrana e de 3000: trei mii siesa sute pentru carciuna 300: trei sute si pentru macelaria 100: osuta fl. nemtiesci. Deci cei ce voru a luá parte la acésta licitare se indetorescu a indreptá cu atestate credenciose, cum ca preatinsele cautii intr'adeveru potu sele depuna.

Inainte de licitarea publica, celu mai tardiu cu patru dile in ainte, se voru primí si ambiaturile facute in scrisu; la carele se postesce, ca acelea suptu pecete si subtu acestu adresu: a' Szamosujvári árverés dolgában se se indrepte contra Presidiulu Inalt. R. Guberniu, deunde apoi se voru impartasi cu Comisarii licitatori. Intra'aceste ambiatoriulu trebuie se scria curatu: care de intre lucrurile atinse vré a luá in arenda, sum'a pretiului cu care doresce a luá pre sine darea celoru trebuentiose de chrana, seau aise dá folosulu carciuneei si al macelariului, precum si bunurile libere de ori ce greutate ce suntu de ase legá ca cautia pentru lucrurile atinse, si se dovedesca credenciosu, cumca ambiatoriulu e in stare de a dá cautia postita. Mai incolo si acea indetoreire a ambiatoriului se fia curatu scrisa, cumca la tienerea tuturoru punturiloru licitarei togm'a asia se indetoresce ca si candu ar fi fostu de facia la licitare si ar fi subscrisu protocolulu; si in urma sesi numesca pre nume plenipotentiatulu lui spre a subscrie si alegitimá Contractulu.

Clusiu, 5 maiu, 1847.